

ГРОМАДСЬКО-АКТИВНА ШКОЛА

Педагогіка
школи

УДК 37.091.313.7:
37.015.311

У статті представлено модель громадсько-активної школи та шляхи її практичної реалізації на прикладі Шепетівської ЗОШ № 4 ім. В. Котика Хмельницької області.

Ключові слова: громадянська позиція, громадсько-активна школа, модель школи, проект, проблема школи, успішна особистість.

«Найбільше громадсько-орієнтована освіта виявляється у громадсько-активній школі, закладі, який відкритий двадцять чотири години на добу, сім днів на тиждень...»

Чарльз Стюарт Мотт

Метою освітньо-виховної діяльності Шепетівської ЗОШ № 4 як громадсько-активної школи є розвиток інтелектуального, особистісного потенціалу учнів, формування духовно багатой, фізично здорової, творчої особистості з активною життєвою позицією, готової до постійного самовдосконалення та саморозвитку, формування конкурентоспроможної особистості, здатної самореалізуватися в сучасному суспільстві.

Стратегічне завдання закладу – перетворити школу на небайдужого учасника суспільного життя, здатного займати активну позицію під час розв'язання важливих та актуальних проблем мікрорайону, міста.

В основі діяльності нашого закладу лежить принцип «Школа – для громади, громада – для школи», реалізація якого передбачена через такі тематичні напрями:

- «найдорожча цінність – дитина»;
- «якісна освіта – сяйво людського життя»;
- «найбільше багатство – багатство людських стосунків»;

- «найвища краса – краса людських взаємин»;
- «школа – осередок місцевої громади».

Місія нашої школи – розвинути в учнів бажання бути інноваційними, творчими та активними в житті навчального закладу та громади.

Основна ідея – зміна системи діяльності навчального закладу відповідно до мети та завдань громадсько-активної школи, готовність колективу й адміністрації школи стати відкритими для громади.

Під час створення моделі громадсько-активної школи ми керувались як основними зовнішніми нормативними документами, що визначають юридичну можливість упровадження державно-громадського управління в закладі, так і внутрішніми документами.

Відповідно було розроблено модель громадсько-активної школи, осередком якої є координаційний центр – громадська рада закладу (див. схеми 1, 2).

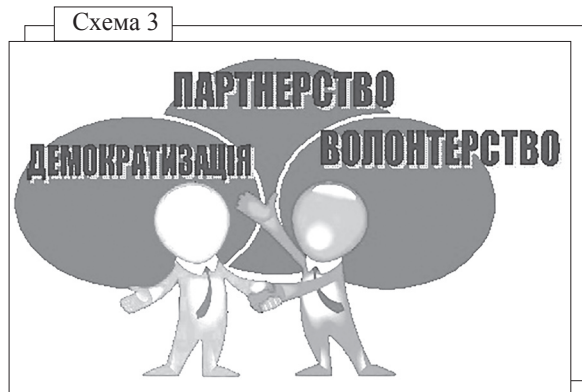
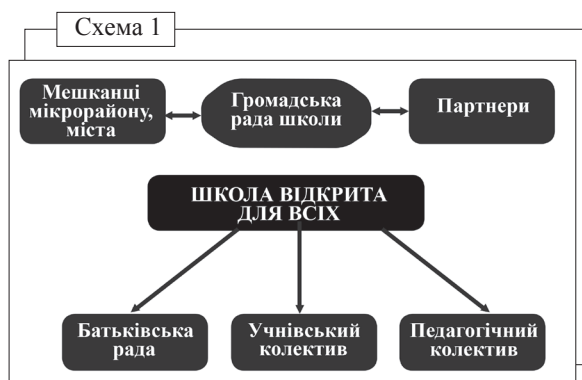
У практиці роботи ми керуємось такими принципами громадсько-орієнтованої

Людмила ПІСТРЮГА
Директор
Шепетівської ЗОШ № 4
ім. Валі Котика,
учитель вищої категорії,
учитель-методист

Директор школи, ліцею, гімназій № 3-4 2017

МОДЕЛЬ Шепетівської ЗОШ № 4 як громадсько-активної школи

освіти: самовизначення, самопомога, формування лідерства, об'єднана сфера послуг, максимальне використання ресурсів, відповідальність, послідовність і безперервність освіти.

Спрямовуємо зусилля на виконання **стандартів ГАШ (громадсько-активної школи):**

- лідерство;

- партнерство;
- соціальна інклюзія;
- послуги;
- волонтерство;
- навчання впродовж усього життя;
- розвиток громади;
- залучення батьків;
- шкільна культура.

Визначено механізми реалізації проекту громадсько-активної школи в умовах системних змін, зокрема:

- правове забезпечення;
- організаційно-управлінське забезпечення;
- фінансове забезпечення;
- кадрове забезпечення;
- матеріально-технічне забезпечення;
- система стимулювання педагогів, які здійснюють інноваційну діяльність.

Модель інноваційного розвитку школи *передбачає реалізацію низки освітніх проектів:*

- «Випусник завтрашнього дня»;
- «Вибір успішної професії»;
- «Лідер ХХІ століття»;
- «Зроби крок»;
- «Вдосконалення інформаційно-комунікативної культури вчителя або Успішний вчитель – успішний у всьому»;
- «Методичний Клондайк»;
- «Обличчя школи в інтернеті»;
- «Віртуальний бібліограф»;
- Соціальний проект «Вікна у світ» – допомога дітям з індивідуальними освітніми потребами».

Базовими компонентами моделі інноваційної діяльності нашого закладу як громадсько-активної школи є три складові – демократизація, волонтерство, взаємовигідне партнерство між школою та громадою (див. схему 3).

Справжніх партнерів у нашій школі надзвичайно багато – це передусім міське управління освіти, школи міста та району, позашкільні заклади, дошкільний навчальний заклад «Михайлик», міські бібліотеки, редакції газет та журналів. Активно співпрацюємо з підшефними під-

приємствами – Шепетівським водоканалом, ТОВ «Шепетівкагаз», благодійним фондом «Зміцнення громад», медичними закладами, товариством «Червоний Хрест», рятувальними службами, службою у справах сім'ї та молоді, кримінальною міліцією у справах неповнолітніх. Школа також співпрацює з такими територіальними структурами, як Рада ветеранів, спілка поляків, громадська приймальня мікрорайону, міський та обласний депутатський корпус і навіть депутатський корпус Верховної Ради України. Нещодавно шкільне портфоліо успіхів за ефективну та результативну педагогічну діяльність поповнилося Почесною грамотою Верховної Ради України. Коло ж наших партнерів не є обмеженим, з часом воно дедалі розширюється.

Одним із найважливіших стандартів громадсько-активної школи науковці визначають «**Навчання впродовж життя**». Звісно, ефективно організувати навчально-виховний процес в громадсько-активній школі може лише вчитель, готовий до партнерства та співпраці, який будуватиме варіанти акмеограми свого розвитку на засадах громадської активності. Завдяки зусиллям адміністрації, науково-методичної ради, ініціативної групи педагогів-радників, методичних підструктур, експертної групи, яка працює під гаслом «*Крапки над і*», структуру методичної роботи у нашому закладі переорієнтовано на функціональну основу. Оновлено зміст та форми методичної роботи, про що неодноразово розповідалося на сторінках не тільки міської, а й обласної та всеукраїнської преси. Серед заходів, що проводилися в минулому навчальному році в контексті реалізації проекту громадсько-активної школи, заслуговують на увагу:

ПЕРЕВАГИ ШКОЛИ ЯК ГРОМАДСЬКО-АКТИВНОГО ЗАКЛАДУ

Основними перевагами нашої школи як громадсько-активного закладу є: підвищення рівня інформованості батьків, громади міста та їхньої участі у навчально-виховному процесі, підвищення авторитету школи серед батьків і відповідно конкурентоспроможності закладу, розширення партнерських стосунків, волонтерської діяльності, зацікавленість учнів у активізації шкільного життя, робота самоврядування, зміцнення позицій громадянської освіти та виховання в навчально-виховному процесі.

Одним із перспективних шляхів побудови ефективної системи методичної роботи є *переорієнтація її структури на функціональну основу*. Для створення такої структури в Шепетівській загальноосвітній школі I–III ступенів № 4 ім. Валі Котика організовано ініціативну групу педагогів-радників, членів Школи авторських ініціатив та експертну групу, яка працює під гаслом «*Крапки над і*». Вони здійснили мікродослідження з метою **вдосконалення шкільної методичної системи**, провели діагностику, за результатами якої вжито заходів щодо підвищення її рівня. Наприклад, **для реалізації корегуючої функції** та виправлення недоліків у діяльності педагогів, пов'язаних з використанням недосконалих методик або з прогалинами у знаннях самих педагогів, запроваджено роботу динамічної групи «*Від творчого прийому – до творчого уроку*». Розпочалося проведення адресної допомоги для різних категорій учителів: для вчителів фізики та математики на тему «*Я на „ти“ з педтехнологіями*», для вчителів фізкультури – на тему «*Секрети „легкого дихання“ – застосування нових технологій на уроках фізкультури*».

Для реалізації прогностичної функції, тобто передбачення тих знань і вмінь, розуміння яких знадобиться педагогам у майбутньому, діє семінар-супутник «*Люція в педагогічному морі неореформ – офіційні новини, коментарі до методичних листів, інструктивно-нормативних документів*».

Відомо, що **відновлювальна функція** полягає у виявленні частково забутих або втрачених знань і вмінь. Тож ми використовуємо такі активні форми роботи: ділова гра «*Вчитель*» (з використанням методу ранжувань), інтелектуальна гра «*Термінологічна розминка*», а також проведення співбесід – інтерв'ю щодо самоосвітньої роботи «*Сторінками вчительського щоденника*».

У межах організаційної функції в школі систематично проводяться творчі зустрічі з викладачами освітніх закладів міста та області на тему «*Методичні сенсації – анонси педагогіки*», захист кейсів самоосвітньої роботи «*Тріумват майстерності: педагогіка, психологія, методика*», презентація «*Педагогічна геральдика*».

Безперечно, підвищення професійного рівня педагогів неможливе без **урахування функції моделювання**, яка передбачає розробку нових підходів до навчально-виховного процесу, формування та впровадження моделей передового досвіду, їх експериментальної перевірки. Для цього в закладі повною мірою використовуються можливості майстер-класів, педагогічних імпрез, наприклад на тему «*Моделі нетрадиційних уроків*».

Реалізуючи компенсаторну функцію, члени шкільної науково-методичної ради протягом року забезпечують учителів необхідною новою педагогічною інформацією,

впроваджують нові технології, якими вчителі раніше не володіли. У цьому напрямі ефективно діє VIP-студія (вигідно, цікаво, практично) – курси користувачів комп'ютерів для тих, хто вже вміє працювати у «хмарах» та розпочинає створення вчительської блогосфери.

Для реалізації інтегративної функції в нашій школі систематично проводяться заняття культурологічного лекторію із залученням відповідних спеціалістів.

З метою реалізації пропагандистської функції були запроваджені такі новітні форми роботи, як естафета вчителських здивувань, методичний самовчитель.

Координатор ГАШ, заступник директора з виховної роботи спільно з головою МО класних керівників у межах дослідно-експериментальної роботи «Упровадження моделі громадсько-активної школи в навчальному закладі» підготували і провели **із класними керівниками серію семінарів та тренінгів:**

- «Технологія соціального проектування»;
- «Партнерство та основні кроки до його налагодження»;
- «Соціальний менеджмент особистості»;
- «Міжнародні стандарти якості діяльності громадсько-активної школи».

Також було **проведено тренінги з батьками:**

- «Партнерство „Родина-школа“: особливості, переваги, результативність»;
- «Програма „Молодь на роздоріжжі“», «Програма „Батьківська сторінка“»;
- «Формування культури толерантності»;
- «Демократизація стосунків «керівник – учитель – учень – батьки – громада».

У цьому навчальному році завідувача бібліотеки **Г. І. Гонтар** нагороджено премією «Бібліоація» за допомогу в проведенні таких заходів: методичний анонс – огляд новинок літератури «Педагогічний бестселер»; прес-огляд літератури «Хвилями океану педагогічних новинок»; бібліогід «Сторінками педагогічних газет та журналів...».

У квітні 2016 р. відбулося засідання Школи кадрового резерву у формі управлінського десанту на тему «Застосування новітніх форм методичної роботи». Під час скрайбінг-презентації, підготовленої директором Шепетівської ЗОШ № 4 **Л. В. Пістрягою**, висвітлено такі актуальні питання, як переорієнтація структури методичної роботи на функціональну основу та урізноманітнення форм методичної роботи на основі інноваційних технологій. Присутніх особливо зацікавили такі нестандартні форми роботи, як методичний плейкаст «Гарні цитати про себе», атестаційні буктрейлери. Потім учасники засідання потрапили на своєрідний методичний автобан інноваційних форм роботи – презентацію новітніх форм методичної роботи на прикладі досвіду роботи навчальних закладів. У результаті учасники переконалися, що за всієї різноманітності форм організації методичної роботи реалізувати багатопланові завдання підвищення кваліфікації педагогічних кадрів можна лише за допомогою створення оптимальної системи методичних заходів та надання педагогам права вільного вибору тих форм, які максимально враховують їхні потреби, запити та інтереси.

Одним із пріоритетних завдань роботи закладу є сприяння науково-дослідницькій діяльності педагогів, вивчення та популяризація досвіду творчих вчителів школи, що значно підвищує активність і творчий потенціал

- методичний самовчитель «Демократичний урок»;
- захист проекту «Архітектоніка демократичного уроку»;
- психологічний дивертисмент «Типологія відносин «вчитель-учень», «учень-учень» у громадсько-активній школі»;
- обмін досвідом класних керівників «Сенсаційні педагогічні відкриття у вихованні учнів громадсько-активної школи»;
- захист трикутника успіху «Я – вчитель, я – вихователь, я – громадський активіст».

Минулого навчального року під час Форуму педагогічних ідей громадсько-активної школи, який проходив під гаслом «Педагогічна імперія творчості та громадської активності» і був присвячений Міжнародному дню ГАШ (який у всьому світі відзначається 1 березня), відбувся нестандартний захід – презентація методичних плейкастів. Під час підготовки до конкурсу та презентації цитатників на щодень від учителів громадсько-активної школи панувала надзвичайно демократична атмосфера, адже ці відеоматеріали в нестандартній формі вчитель готував не самостійно, а на засадах партнерства та співробітництва з колегами з інших предметних кафедр.

П'ять років поспіль у закладі успішно діє педагогічний клуб «Мережа громадсько-правової освіти», на засіданнях якого обговорюються актуальні питання: «Особливості роботи педагогічного колективу громадсько-активної школи», «Основні форми співробітництва адміністрації ГАШ з учнівською, батьківською громадськістю, молодіжними організаціями», «Тактика та стратегія взаємодії з громадськістю мікрорайону». На засідання клубу запрошуються юристи, працівники юстиції, соціальних служб, громадських організацій, що дає змогу вивчити правове поле діяль-

ності ГАШ, отримати юридичну консультаційну допомогу. Нерідко гостями нашого клубу є батьки учнів школи.

Діяльність громадсько-активної школи свідчить, що **«соціальна інклюзія»** – це не лише стандартний показник громадсько-активної школи, визнаний у європейському співтоваристві, а й одна з найсучасніших вимог часу, пов'язана з формуванням в Україні справедливо демократичного суспільства з рівними правами та можливостями для здобуття повноцінної освіти.

Тож, спрямовуючи зусилля на дотримання вимог стандартів інклюзії, ми виробили такі підходи:

- надання консультативної допомоги вчителям щодо усвідомлення ролі вчителя у системі впровадження інклюзивної освіти, яка відкриває для них нові можливості, а не створює ще одну проблему;
- побудова партнерства з основними зацікавленими сторонами, наприклад для ефективного функціонування класів з польською мовою навчання – з консульством Республіки Польща, вищими навчальними закладами Польщі, місцевою спільнотою поляків;
- базування на власних сильних сторонах та перевагах громади, забезпечення додаткових послуг, зокрема залучення волонтерів-носіїв мови з Польщі. З 1998 р. у закладі сім років поспіль працювала волонтер з Польщі Веслава Козьол, а зараз її місце зайняла вчитель початкових класів Барбара Боджеховська.

Успішно здійснюємо такі кроки на підтримку інклюзивного руху: проведення ситуаційного аналізу, залучення наявних ресурсів й можливостей для їх ефективного використання на підтримку

педпрацівників. У ЗОШ № 4 створюються умови для видання авторських програм, посібників, публікацій, методичних рекомендацій, щорічної участі у виставці педагогічних інновацій. Матеріали роботи методичних груп педагогів презентуються на засіданнях педагогічної та науково-методичної рад, щорічній виставці педагогічних інновацій, поширюються у засобах масової інформації. Педагоги мають можливість презентувати власну дослідницьку роботу, беруть участь у конкурсах різних рівнів.

Задля зростання професійної компетентності педагогів школи як умови реалізації головних завдань у межах удосконалення навчально-виховного процесу забезпечено безперервну освіту педагогів, підвищення їх кваліфікації та педагогічної майстерності у закладі (про це свідчить структура методичної роботи) та поза школою (курси ХОШПО, семінари-тренінги за програмами «Intel. Навчання для майбутнього», «Школа проти СНІДу», «Корисні звички», «Крок за кроком»), спрямовано атестацію педагогічних кадрів на підвищення педагогічної майстерності, диференційовано підхід у методичній роботі з учителями щодо підвищення їх майстерності. На високому рівні організовано роботу з молодими та малодосвідченими педагогами під час їх адаптації у школі, наставництво, забезпечено роботу Школи педагогічної майстерності та Школи авторських ініціатив, якісну роботу шкільних методичних об'єднань учителів (тематика засідань ШМО спрямована на розв'язання зазначеної проблеми і має логічну хронологічну послідовність).

Методоб'єднання практикують різні види роботи: обговорення, розгляд нормативно-правових документів щодо організації навчально-виховного процесу, висвітлення методичних питань у формі інформаційних повідомлень, тез, доповідей, «круглих столів», «кола ідей», «діалогу» тощо, ділові та рольові ігри, моделювання сучасного уроку, презентації новинок методичної літератури, взаємовідвідування та аналіз відкритих уроків, виховних заходів, заслуховування звітів педагогів з питань самоосвіти, захист кейсів самоосвітньої діяльності, портфоліо успіху.

Така організація методичної роботи закладу сприяє зростанню професійної, фахової майстерності, і це яскраво демонструють результати щорічної атестації педагогів. Крім того, продовжується створення позитивного іміджу закладу, про що свідчать результати участі у Всеукраїнських та обласних конкурсах-оглядах, зокрема «Панорама творчих уроків», «Цікава школа», «Грані педагогічної творчості», конкурс на кращий сценарій виховного заходу, запровадженого журналом «Позакласний час». Члени науково-методичної ради закладу в 2015-2016 н. р. здобули перше місце в обласному конкурсі управлінських проєктів *«Інноваційні форми методичної роботи»*.

Досвід ефективної організації методичної роботи неодноразово висвітлювався в науково-методичному журналі *«Завучу (усе для роботи)»*, обласній газеті *«Майбуття»*, часописі кафедри менеджменту та освітніх технологій ХОШПО *«Варіативність, інноваційність, результативність, аналітичність управління»*.

У листопаді 2015 р. на базі Шепетівської ЗОШ № 4 відбулося засідання творчої майстерні керівників загальноосвітніх навчальних закладів області «Шлях до успіху» з проблеми *«Громадсько-активна школа в умовах системних змін»*.

Учасники обмінювалися досвідом, обговорювали питання, пов'язані з реалізацією принципів управління громадсько-орієнтованої освіти, ефективного функціонування громадсько-активної школи в сучасних умовах на засадах демократизму, партнерства та співпраці школи і громади, створення умов навчання, виховання та практичного виявлення громадської активності учнівської молоді. Під час засідання відбулася презентація моделі Шенетівської ЗОШ № 4 як громадсько-активної школи. У межах управлінсько-методичного автобану «Школа, відкрита для всіх...» досвідом позаурочної роботи ділилась учитель математики Л. С. Заслонкіна, вихованці якої підготували математичну виставку-сюрприз «Геометрична афористика квітки-семицвітки». Завідувач бібліотекою Г. І. Гонтар презентувала проект «Обличчя шкільної бібліотеки в Інтернеті». Заступник директора з навчально-виховної роботи Л. Д. Гаврилук провела скрайбінг-презентацію «Міжнародне співробітництво навчального закладу. Шкільне навчання в умовах двомовності». Крім того, була організована зустріч з членами шкільного агентства волонтерів «Дитячий Орден Милосердя», «Допомагати легко!», презентація шкільного проекту «Календар життєтворчості в громадсько-активній школі». Члени соціально-психологічної служби «Посередник» представили досє на тему «Інклюзивне навчання в громадсько-активній школі».

Учасники обласного семінару переконалися, що, моделюючи громадсько-активну школу, колектив педагогів ставить перед собою мету не просто надавати освітні послуги учням, а й розвивати громаду, залучати батьків та мешканців до розв'язання соціальних та інших проблем, що існують як у школі, так і в громаді.

Ідея реалізації моделі ГАШ в нашому закладі щоденно виправдовує свою доцільність, адже є реальним механізмом для об'єднання активних, творчих людей, які орієнтуються на ідеали громадянського суспільства, демократизацію освіти та всіх сфер соціального життя, перетворення школи у просвітницький і культурний центр мікрорайону та громади.

Втілюючи модель громадсько-активної школи, педагогічному колективу ЗОШ № 4 вдається успішно реалізовувати такі завдання:

- надання пріоритетності громадянському вихованню;
- чітка спрямованість усієї системи виховної роботи на формування національно свідомої особистості;
- комплексність розв'язання проблеми через надання особистості громадянських знань, виховання громадянських чеснот та залучення до громадської діяльності;
- виховання через особистий позитивний приклад вчителя та безпосередню участь в усіх творчих справах класу;
- діяльнісний підхід до розв'язання проблем класу, школи, громади;
- особистісно-орієнтований підхід до кожного школяра, досягнення ситуації успіху та самоствердження членів учнівського колективу.

Розпочинаючи доросле життя, випускники школи вирізяться між інших членів громадянського суспільства активною життєвою позицією, толерантністю, національною свідомістю, усвідомленням того, що від кожного громадянина залежить доля України.

інклюзивної освіти. Відтак у закладі розпочалось оформлення сенсорної кімнати в межах проекту «Вікна у світ» для слабозорих дітей, яких у нас в закладі більш як двадцять. Поступово сенсорна кімната обладнується необхідним інструментарієм, зокрема, різноманітним динамічним приладдям, настінними лампами для створення світлових панно («Зоряний шлях», «Моя зоряна доріжка», «Вікно у мій Всесвіт»), шумовим приладдям, об'ємними пазлами, яскравими книжками, «які ніби самі розмовляють з дітьми». Невдовзі уможливиться залучення до наших корекційно-розвивальних занять учнів з інших навчальних закладів міста.

Втім неможливо реалізовувати такі важливі та цікаві проекти, не маючи людей, які вболівають за те, щоб діти з особливими освітніми потребами почувалися в закладі комфортно. Тож в нашій школі працюють не лише психолог, соціальний педагог, асистент вчителя, а й ефективно діє соціально-психологічна служба «Посередник», яка виконує важливу місію щодо запровадження нових стратегій, індивідуальних підходів у роботі з хворими дітьми. Гаслом роботи цієї служби є короткий вислів «Завжди поряд!». Членами шкільної соціально-психологічної служби «Посередник» проводиться велика консультативна робота, практичні заняття з реалізації здоров'язберігаючих технологій в навчально-виховному процесі, зокрема змістовні заходи оздоровчого спрямування: День окулярів «Я бачу світ лише у світлі», подорож у світ колористики, акція «Пізнай себе – і ти побачиш світ прекрасний!», оформлено динамічний стенд «Нехворійко», проведено засідання батьківського лекторію «Психологічний контур дитини та орнамент її душі», «Веселковий

настрій та здоров'я дитини», різноманітні практичні та тренінгові заняття. Важливо зазначити, що неocenенну партнерську допомогу в реалізації індивідуального та інклюзивного навчання надають працівники міського реабілітаційного центру.

Задля реалізації таких стандартів ГАШ, як «**Лідерство та партнерство**», в нашому закладі **проведено низку конструктивних заходів, зокрема:**

- підписано угоду між адміністрацією закладу, учнівським парламентом, батьківським комітетом про спільну освітню діяльність та надання додаткових послуг;
- рішення батьківського комітету та спільні рішення адміністрації та батьківського комітету оприлюднюються на шкільному сайті в рубриці «МегаФОН»;
- щомісячно оформлюється календар життєтворчості громадсько-активної школи.

Застосовуємо такі **форми співпраці адміністрації громадсько-активної школи з учнівською спільнотою:**

- зустрічі адміністрації з учнівськими лідерами за «круглим» столом – «Дорада-че віче»;
- письмове погодження з представниками органів учнівського самоврядування окремих нормативних або розпорядчих документів (наприклад, положення про визначення рейтингу учнів, класів, наказу про проведення Дня учнівського самоврядування);
- анкетування учнів з метою з'ясування загальношкільних проблем;
- делегування окремих повноважень адміністрації школи учнівським лідерам (наприклад, контроль за дисциплінованим початком навчального дня, проведення уроків під час Дня учнівського самоврядування);
- неформальна участь адміністрації закладу в позакласних виховних справах (проведення спортивних змагань, ігрових програм, засідань предметних клубів, свят тощо).

Зараз ми проводимо підготовку до учнівського референдуму «*Ваши права, діти!*», що дасть змогу вивчити проблеми учнівської

громади, розширити партнерські зв'язки з міськими молодіжними організаціями.

Для педагогів, учнів та батьків старшокласників проведено педагогічний слалом питань і відповідей (консультацію надавали викладачі вищих навчальних закладів). Незабаром плануємо зустріч із представниками вищих навчальних закладів «*Із шкільної альма-матері – в альма-матер університетську*», інформаційну бесіду з викладачами польських вузів «*Наші у 800-річному Кембріджі*».

Запровадження роботи клубу дідусів і бабусь «*Причал мудрості*» стало ноу-хау 2015–2016 н. р., спрямованим на реалізацію співпраці з батьками. Перша зустріч в комітеті старійшин відбулася на таку символічну тему «*А в наші час...*». Крім того, запроваджено роботу клубу батьківської довіри «*тет-а-тет*», проведення сімейного дня «*Відкритий урок для батьків*». Серед цікавих цьогорічних родинних свят були такі заходи: «*Моя сім'я – моє багатство*», сімейний квартет «*У сім'ї росте донька, у сім'ї росте син*» (з досвіду виховання родини Лашів).

Вислів стародавнього філософа Платона «*Піклуючись про щастя інших, ми знаходимо своє власне*» став надзвичайно актуальними в наш час. **Ці слова надзвичайно точно визначають гуманістичні засади стандарту волонтерської діяльності**– діяльності передусім добродійної. Тож недаремно ті акції, які проводяться в закладі, починаються саме зі слова «**добро**»: «*Добро задарма*», «*Добро починається з тебе*», «*Добро робити легко!*». *А ще проводимо акції «Освідчення герою», «Я хочу допомогти...», «Разом до перемоги», «Повертайся живим!»* Традиційним для нас стали акції: «*Волонтерські вихідні*», «*Шкільні митці – воїнам АТО!*»

Під час святкування Дня миру наші волонтери започаткували ще одну добру справу – оформлення книги побажань воїнам-захисникам України. До її оформлення долучилося чимало юних мешканців міста, зараз ця книга побажань відправлена до зони АТО. А до благодійного ярмарку, який проводиться в мікрорайоні школи, долучилися не тільки учні та вчителі, а й батьки і навіть

дідусі й бабусі. Тож сума, отримана під час ярмарку, виявилася досить значною.

Чимало волонтерських акцій спрямовано на допомогу літнім людям, ветеранам. Одна з останніх була присвячена Дню миру – «Дім без самотності». Ми також провели святковий концерт до Дня людей похилого віку – «Полуденна світлиця».

Ініціаторами цих добрих справ є члени шкільного волонтерського агентства «Дитячий Орден Милосердя», молодіжного об'єднання з власним статутом, атрибутикою, а найголовніше – з власним переліком благодійних справ. До речі, в нашому закладі є шкільна книга рекордів, яка презентуватиметься наприкінці навчального року під час свята «Колумби власного „я“». Саме розділ волонтерської діяльності налічуватиме найбільше рекордів, адже для представників шкільного агентства «Дитячого Ордену Милосердя» не існує браку часу – коли потрібно здійснювати десант добрих справ, крок вперед зроблять усі без винятку.

Так само крок вперед зробив наш випускник – військовослужбовець Орест Олегович Юзвенко, учасник АТО, людина, яка пройшла Ілловайський котел. Від його бойових побратимів дізналися таку цікаву історію. Коли він перебував у Кримському, хтось із командирів сказав, що ось уже завтра новий рік, а в місцевих дітей немає ялинки, і новорічне свято не матиме такого важливого для дитини новорічного атрибуту. Тож Орест Олегович ступив крок вперед раніше, ніж його товариші, і пішов шукати ялинку. Незважаючи на снайперів, незважаючи на смертельний ризик, він знайшов для наляканих війною дітей найпухнастішу ялинку. Коли повертався назад, кулі свистіли над ним, потрапляли в ялинку, але він не злякався, а доніс її дітям, адже він, батько шести дітей, мав це зробити. І цей справді героїчний чоловік, український герой, плакав, як маленька дитина, коли на блокпост, яким він керував, привезли подарунки від учнів та вчителів рідної четвертої школи. Символічно, що саме він привіз в заклад нагороду від командування АТО і з гордістю розпочав свій

виступ такими словами: «Я – родом з четвертої школи!».

Надзвичайно змістовною в громадсько-активному закладі є багатоденна, цілеспрямована робота волонтерів-старшокласників під час літньої кампанії для молодших школярів під гаслом «Розумні канікули». Серед шкільних волонтерів навіть з'явилася група «Виконавці бажань», члени якої напередодні Дня святого Миколая, новорічних та Різдвяних свят намагалися виконати заповітні бажання дітей, обділених теплотою й турботою.

Найближчі плани волонтерів стосуються оформлення колажу «Мрії дітей про майбутнє громади», розробки та запровадження проекту «Волонтери – покоління NEXT: новий вимір».

«Самсара» в перекладі з санскриту означає «неперервний потік». Не секрет, що в наш час є загроза, що людство зупинить неперервний потік життя на планеті Земля. Запобігти цьому може лише такий підхід до життя, який буде спрямований на формування у громадян України екологічного стилю повсякденного життя у домашньому господарстві, школі та місцевій громаді. Тож в межах реалізації екологічного напрямку волонтерства в закладі організовано волонтерський рух «Екологічна варта» під керівництвом досвідченого вчителя біології В. С. Віціук. Серед найцікавіших проектів, що координуються та організовуються шкільною екологічною вартою, «Сад на підвіконні або як оформити green room (зелену кімнату)», мистецький еко-вернісаж «Історія одного світланку», екологічна акція «Ваш екослід», стилізоване свято квітів тощо.

Члени шкільної ековарти випускають листівки для мешканців мікрорайону, присвячені потребі збереження довкілля, наприклад, «Обережно! Сміття навколо нас», «Увага! Спалювання листя шкідливо для довколишнього середовища», «Завжди є вибір!». Нещодавно учні провели флеш-моб з благоустрою території мікрорайону «Смітникам на природі – годі».

Попереду – реалізація проекту «Нове життя шкільного спортивного поля», оформлення дитячої ігрової кімнати «Джунглі», проведення форуму учнівської

молоді «Дотик природи», конкурсу науково-дослідницьких робіт «Термомодернізація будівлі школи», «Дизайн шкільного подвір'я».

Для реалізації стандарту «Шкільна культура» вироблено загальний план змін та вже здійснено перші кроки, зокрема, запроваджено проведення годин корпоративної культури, заняття культурологічного лекторію, де висвітлюються такі проблеми: «Корпоративна культура як система цінностей, переконань, установок, традицій», «Малюнок душі», тренінг з красномовства, педагогічна навколосвітка «Дума про культуру – це Врата в майбутнє», «Візуальний імідж учня та вчителя. Як його створити?». Незабаром підбавитимемо підсумки дизайн-проекту «Фантастична карта професійних якостей та культури педагога», учнівських проектів «Я дизайнер свого життя».

У майбутньому маємо спрямувати зусилля на якомога повнішу реалізацію таких критеріїв стандарту «Шкільна культура» як управлінська культура, культура діяльності педколективу та культура учнівської спільноти.

У межах реалізації стандарту громадсько-активної школи «Послуги» мешканці міста мають можливість висловлювати свої проблеми та пропозиції на форумі або в рубриці «Шкільний портал „Громадський простір“»:

- Я тут навчаюсь.
- Я тут працюю.
- Я – батько.
- Я – учень.
- Я – випускник.
- Я – мешканець мікрорайону.
- Я – містянин.

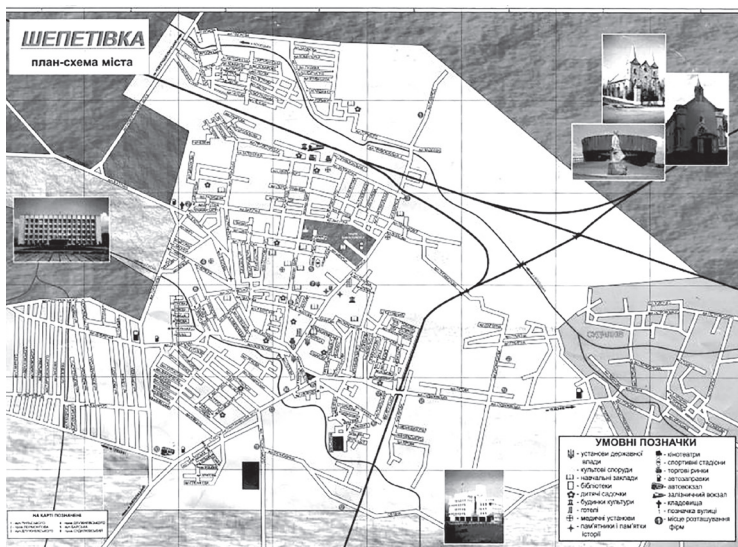
Проаналізувавши громадську думку та вивчивши попит, ми побачили, що батьки та мешканці мікрорайону мають бажання вивчати польську мову. Тож завдяки нашій тісній співпраці зі спільнотою поляків м. Шепетівки у місті розпочалися безкоштовні курси польської мови «Розмовляй».

Досвід функціонування моделі ГАШ

Члени Школи авторських ініціатив, яка сформувалася під час реалізації проекту, на одному із засідань запропонували систематизувати історію школи у формі окремих фотоісторій, показати цікаві моменти її розвитку, окремі результати творчої діяльності громадсько-активної школи. Одна з таких фотоісторій має назву «Бачимо, що в школі буде цікаво!» і стосується партнерських стосунків з дошкільним навчальним закладом «Михайлик».

Інша фотоісторія «Трояндове свято випускника» показує, як може розквітнути школа, коли робота організовано на партнерських засадах. А починалося

все так: на черговому засіданні шкільного учнівського парламенту майбутні випускники вирішили відновити шкільний трояндник, присвятили цей захід до дня народження школи і посадили три кущі. Згодом до них долучились учні середніх класів, батьки першокласників, сусіди-мешканці мікрорайону. Взяв участь у цій квітково-гарній справі й депутат обласної ради, генеральний директор Шепетівського цукро-

Директор школи, ліцею, гімназій № 3-4 2017

вого комбінату Микола Миколайович Агарков. Тож завдяки ось таким спільним зусиллям громади та партнерським зв'язкам лише за три тижні в шкільному троянднику з'явилося більш ніж сорок п'ять троянд, які милують око учням, учителям, батькам та нашим містянам. Тож трояндове свято випускника в громадсько-активній школі вдалося, і ця фотоісторія ще матиме своє щасливе продовження.

Логотипом нашого закладу члени Школи авторських ініціатив обрали саме «квітку-семицвітку» – символ дитинства, надії та допомоги тим, хто її потребує. Там, де вона розцвітає, з'являються добрі посмішки та щасливі обличчя, бо з її появою приходить впевненість, що тебе в біді не залишать! Такі символічні квіти подарувала закладу голова батьківського комітету Людмила Анатоліївна Островська, мама трьох чудових дітей, які навчаються в нашому закладі (молодші – в першому класі, а найстарший – в одинадцятому). Пелюстки квітки-семицвітки символізують стандарти громадсько-активної школи, які охоплюють різні сфери її життя.

А ось відгук вчителя української мови та літератури О. Д. Веремійчук про реалізацію стандарту громадсько-активної школи «Волонтерство»: (див. вріз).

Члени шкільної соціально-психологічної служби «Посередник», як і всі педагоги закладу, переконані в тому, що запровадження моделі громадсько-активної школи – це не просто «проект доброї волі», це інноваційний підхід, філософія, яка вчить дітей впевнено дивитися в майбутнє на засадах лідерства та партнерства. Для ефективного психолого-педагогічного та організаційно-методичного супроводу існуючої моделі ГАШ члени шкільної соціально-психологічної служби «Посередник» надають

велику допомогу в запровадженні новітніх форм роботи громадсько-активної школи.

З педагогами практикуються такі форми роботи:

- семінар-супутник «Інклюзивна освіта: не революція, а еволюція»;
- творчий діалог з психологом «Психологічний грим для вчителя»;
- анонс аналітичних нотаток «Самопрезентація – як розповісти про себе цікаво дітям, батькам, громаді?»;
- індивідуальні консультації «Секрет успіху презентації криється в деталях!» (про застосування технології скрайбінгу);
- конкурс педагогічних творівесе «Пелюстками значимих подій в громадсько-активній школі»;
- методичний плейкаст «Гарні цитати про себе та волонтерів»;

З учнями реалізуються такі форми роботи:

- День позитиву під гаслом «Мій статус: дивлюсь на життя позитивно!»;
- День окулярів під гаслом «Носити окуляри не соромно, а модно, стильно і престижно»;
- акція «Сім кольорів щастя»;
- презентація цитатника здоров'я на щодень «Золоті правила гарного зору»;

З батьками практикуються такі форми роботи:

- батьківський лекторій з елементами тренінгу «Разом допомо-

ВІДГУК ВЧИТЕЛЯ О. Д. ВЕРЕМІЙЧУК

Шкільне агентство волонтерів «Дитячий Орден Милосердя».

Згідно з рішенням громадської ради нашого закладу та за покликом свого серця я отримала почесну місію і стала куратором шкільного агентства волонтерів «Дитячий Орден Милосердя». З великою гордістю спостерігаю, скільки тепла й любові віддають наші діти справі волонтерства. Тож недаремно символічний орден, дизайн якого розроблений ініціативною групою учнів, батьків та вчителів, має форму палаючого серця, всередині якого розпускається пуп'янок троянди – символ любові та відданості. Учні нашої школи спільно з вчителями та батьками ініціювали створення шкільного агентства волонтерів, члени якого систематично організовують благодійні кампанії та ярмарки («Солодкий подарунок солдату», «Намалюй листівку», «Добро робити легко»). На жаль, ми стали свідками нових трагічних сторінок історії України і тому не могли залишитись осторонь. *Метраж сплетених нами, волонтерами, дорослими та дітьми, сіток становить більше ніж п'ятьсот метрів.* А скільки було радості, коли до наших учнів додзвонилися військові, які отримали подарунки та листи наших дітей. Наприклад, ось поетичний лист, написаний ученицею 9 класу Рякіною Лілією і відправлений на передову. Він не може не схвилювати, адже в ньому щирі дитячі сподівання.

Лист захиснику

*Заплету я у коси волошку,
Заквітчаюсь на зло ворогам,
Хай побачать в барвистім віночку
Україну з красивим ім'ям.*

*Моє фото із написом «Вірю!»
Шлю туди, де не ходять листи,
Але мій допливе, долеліє,
Стане променем в царстві пільми.*

*Я пишаюся тим, що вкраїнка,
Я пишаюся тим, що живу
На землі, що народжує мужність,
На землі, що веде боротьбу!*

Хочу сказати, що учні, педагоги та батьки нашого закладу свято бережуть пам'ять про подвиг як минулих, так і нинішніх поколінь, особливо зважаючи на те, що чимало учнів – випускників

нашої школи беруть участь у бойових діях на сході України. Серед них **Юзвенко Орест Олегович** – випускник 1986 року. Учні нашого закладу називають його **Героєм нашого часу**. Розповідати про цю людину можна багато: мужній офіцер, учасник бойових дій, який пройшов Іловайський котел, і, найголовніше, патріот нашої держави. Серце, віддане народу, ріднині, державі б'ється в грудях Юзвенка Ореста Олеговича, людини, яка для мене особисто та моїх колег є прикладом незламної стійкості духу. Ми пишаємося тим, що в стінах нашого закладу навчався і виховувався такий патріот. Тож спільним рішенням громадської ради закладу та Ради школи було вирішено вручити йому Дитячий Орден Милосердя.

А ще ми нещодавно дізналася, що учениця 8-А класу **Гуменна Катя** влітку займалася з дошкільнятами англійською мовою. За ініціативи батьків вона була нагороджена грошовою премією. Та ці кошти Катя також за власним бажанням витратила не на свої потреби, а перерахувала до Благодійного фонду АТО. Про це розповідалося в місцевій газеті «День за днем» у рубриці «Благодійність. Допомога армії». Відтак було прийнято спільне рішення громадської ради закладу та шкільного парламенту про нагородження Гуменної Катерини спеціальним Дитячим Орденом.

У день нагородження Катя подарувала шкільному музею власноруч написану картину, яку назвала «Крила надії». Ця картина символізує віру в краще майбутнє, у те, що зовсім скоро завдяки таким мужнім людям як Орест Олегович Юзвенко, який і вручав їй орден, ми будемо жити в мирній країні. Сподіваюся, що в серцях тих, хто погляне на цю картину, він відгукнеться бажанням допомогти воїнам АТО, які мужньо захищають нашу державу і потребують нашої підтримки. А члени нашого Дитячого Ордену Милосердя будуть і надалі робити все, щоб наш народ виборов право жити в мирі.

*Ангели миру махають крильми,
Ангели будуть із Вами завжди,
Стануть промінням надії в тем'ї
І не покинуть ніколи в біді.*

*Вранці і ввечері, вдень і вночі
Хай зберігають Ваш спокій вони.
Ангели миру – незримі вогні
Тихо махають над нами крильми.*

Тож нехай ангели миру принесуть в кожную нашу домівку мир.

жемо дитині подолати страх!», «Дізнайся про світ своєї дитини»;
● батьківські збори «Щоб не згасло родинне вогнище», «Сім'я – ключ до щастя», «Союз школи, сім'ї та громади».

А ще **учасники** цього експерименту з реалізації основних засад громадсько-орієнтованої освіти **вважають надзвичайно актуальним питання демократичної освіти**. Саме школа як освітня інституція має важливе значення для майбутньої демократії, адже **головна мета демократичної освіти – це виховання громадянина та його підготовка до життя й діяльності в демократичному суспільстві**. Тож не даремно зусилля членів педколективу та центру виховної роботи спрямовані на активне життя за своєрідним календарем – календарем життєтворчості громадсько-активної школи.

«Збиратися разом – початок, три-матися разом – прогрес, працювати разом – успіх», – саме ці слова Генрі Форда стали підґрунтям співпраці нашого навчального закладу з активними членами місцевої громади міста.

Для успішного виховання підростаючого покоління важливо, щоб його оточувала атмосфера життєтворчості та громадської активності. З досвіду роботи знаємо, що цього можна досягнути за умови, якщо у виховному процесі крім педагогів беруть участь батьки, громадські організації, установи – тобто партнери. Тому ми, педагоги та учні ЗОШ № 4, продовжуємо створювати громадсько-активну школу XXI століття, яка сприяє розвитку партнерства між учнівською молоддю та громадою.

Ось таким є календар життєтворчості нашої школи, реалізація якого сприяє тому, що крок за кроком, день за днем, місяць за місяцем ми рухаємося до спільної мети разом на засадах громадської активності. Так, у січні проводили-

ся зустрічі з представниками правоохоронних органів, рятувальних служб. Серед проведених заходів: «Правовий калейдоскоп», зустрічі під гаслом «Око Феміди», бліц-інтерв'ю «Гаряча лінія з помічником прокурора», міст порозуміння «Стріли правосуддя». Учні нашої школи часто відвідують пожежну частину міста, із задоволенням брали участь у віртуальній грі «Один крок до пожежі», рольовій грі «Небезпека іскри», міні-лекторії «Хто попереджений – той захищений».

Співробітництво, авторитет, ефективність та довіра створюються завдяки активній співпраці нашої альма-матері з міськрайонним центром зайнятості, працівники якого допомагають здійснювати профорієнтаційну роботу серед учнівської молоді, сприяють формуванню її життєвих орієнтирів. Наприклад, у лютому проведено такі заходи: брейн-ринг «Що? Де? Коли?», шоу-програма «У світі професій», клоуз-тестування серед учнів-випускників «Професійні орієнтири», вебінар «Серпантин професій», практикум «Органайзер пошуку роботи».

Не залишаються осторонь проблем колективу школи й медичні установи та заклади (Центр первинної медико-санітарної допомоги, Центральна районна лікарня), які дбають про фізичний розвиток наших вихованців, надають індивідуальні консультації. Учні із задоволенням брали участь у телепрограмі «Алло, лікарю», ток-шоу «Здоров'я бережи змолоду», марафоні «Гігієна тіла – гігієна душі», у колі відвертої розмови «Про потаємне», психологічному тренінгу «Я у світі і світ у мені», психолого-педагогічному брейнстормінгу «Мистецтво спілкування «по вертикалі», випускали бюлетені «Бути здоровим – модно!» та «Здоров'я – мудрий гонорар».

КАЛЕНДАР ЖИТТЄВОРОЧНОСТІ

ГРОМАДСЬКО-АКТИВНОЇ ШКОЛИ №4

Січень

- Зустріч «Око Феміди»
- «Правовий калейдоскоп»
- «Лише закони здатні регулювати порядки» А.Урсов
- Рольова гра: «Небезпека іскри»
- Бліц інтерв'ю «Гаряча лінія» з помічником прокурора
- Міст порозуміння «Стріли правосуддя»

Лютий

- Практикум «Органайзер пошуку роботи»
- «Дієте до переконання можна лише шляхом спільної думки» А.Чехов
- Клоуз тестування «Професійні орієнтири»
- Коло відвертої розмови «Алло, лікарю»

Березень

- Засідання клубу «Я орієнтуюсь у всьому»
- «Головна школа виховання дітей – це стосунки у сім'ї» В.А.Сухомлинський
- Вільний мікрофон «Батьківське слово»
- Портфоліо «Батьківська стежина»

Ми пишаємося тим, що маємо можливість залучати до виховної роботи й батьків наших учнів, які ведуть міні-гуртки. Тож учні разом із батьками в березні цього року створювали портфоліо «Батьківська стежина». Зібравшись коло символічного вогнища, проводили родинні свята, розпочали реалізацію проекту «**Віртуальний музей дитинства „Ми родом з четвертої школи“**».

Батьківська громадськість охоче бере участь у засіданнях клубу «Я орієнтуюсь в усьому», інтелектуальному діалозі «Стежками поколінь», вільному мікрофоні «**Батьківське слово**».

Завдання закладів позашкільної освіти нашого міста – «відкривати» дитячі таланти та створювати сприятливі умови для їх всебічного розвитку, формувати в них новий спосіб мислення. Ця робота не менш важлива, ніж навчання. Тож **варто відзначити співпрацю нашого навчального закладу із позашкільям**. Вже традицією стало проведення майстер-класів для учнів, керівників гуртків під назвою «**Роби, як я, роби краще за мене!**», практикуму «**Мереживо творчості**», огляду-презентації «**Золоті руки**», трудових акцій «**Будиночок для пернатого друга**», параду-подорожі «**Казковий світ мистецтва**», фестивалів природи за участю ЦДЮТ і ЦЕНТУМ, у стінах яких кожна дитина нашої школи може знайти справу до душі.

Поважати та цінувати мудрість і досвід ми привчаємо учнів змалку. Тому всі школярі, від найменшого до найстаршого, у травні брали активну участь у проведенні акцій «**Вклоняюсь тобі, ветеране!**», презентації проектів «**Пам'ятаєш, солдате?**», «**Мудрість та пам'ять на білих скронях**». Проведено захоплюючі зустрічі «**Для них варто жити!**», студії пам'яті «**Роки, обпалені війною**», мітинг-реквієм «**Відав народ високу ціну...**». Діти та дорослі протягом року активно співпрацювали з міською Ра-

дою ветеранів, спільно з якою для мешканців мікрорайону проведено святковий мітинг на площі Слави – «Пам'ятаєш, земле, сорок перший, земле, сорок п'ятий не забудь!»

Пріоритетним завданням нашого навчального закладу є збереження здоров'я кожної дитини. Тому значна роль у виховному просторі школи належить літньому оздоровленню учнів. До організації літнього дозвілля наших школярів щорічно активно долучається благодійний фонд «Зміцнення громад». Зазвичай учні йдуть на літні канікули з великою валізою вражень після Дня пірата, аукціону посмішок, гри-конкурсу «Літляндія», спортивної ігротеки, свята пантоніми, аукціону казок, а записи про свої враження вони збирають до чарівної лампи Аладіна.

Школа продовжує підтримувати тісні зв'язки з підприємствами, що надають допомогу в зміцненні матеріальної бази, оснащенні навчальних кабінетів обладнанням, комп'ютерною технікою, допомагають в організації дозвілля наших вихованців, організують екскурсії. Це громадське об'єднання «Інститут солідарності громад Романа Мацоли», спілка поляків. Завдяки цим організаціям у пам'яті кожного залишилися незабутні спогади про акцію «Подорож літом», екскурсії до різних міст України та Польщі, флеш-моб «Палітра літнього неба», створення блогу «Путівник відпочинку ЗОШ № 4».

Школярі є активними членами міських громадських молодіжних організацій, зокрема організації «Патріот». Учні нашого закладу у серпні долучились до екологічної акції під гаслом «Ми за чисте довкілля!» та прибрали територію біля річки Гуски. Спільно з членами молодіжної організації «Патріот» наші вихованці відправились у туристичний похід «Дай старт молодим!», брали участь у квест-шоу «Розумні канікули», а молодші школярі із

«Люблять Батьківщину не за те, що вона велика, а за те, що своя»

Сенека

«Волонтерство існує скрізь, де є люди, що піклуються про інших і про проблеми суспільства»

Кенн Аллен

захопленням долучилися до творчої майстерні на свіжому повітрі, екологічної гри «На полянку до лісовичка», реалізовували молодіжний проект «У пошуках скарбів літа».

Цього року в школі започатковано гарну традицію – Трояндове свято випускника. Не залишилось осторонь проблеми озеленення території школи підприємство «Шепетівський лісгосп». У межах акції «Посади сад» працівники лісгоспу долучилися до посадки дерев, а депутати обласної ради – до закладення Трояндової алеї, яка, розквітнувши в майбутньому, вражатиме своєю красою та миїбатьків, а й мешканців мікрорайону. Вересень був щедрий і на зустрічі з інспекторами дорожньо-патрульної служби міста. Зокрема, в межах проведення місячника «Обережно! Діти на дорозі!» організовано акцію «Автодор у дії», рольову гру «Мегаполіс руху», експрес-інформування «Магістраль дорожніх правил».

Не залишається наша велика дружна шкільна родина байдужою до подій сьогодення. Напевно, кожен, як ніколи, розуміє та підтримує наших мужніх захисників. Тож на часі проведення акції «Зігрій серце солдата», зустрічей трьох поколінь із випускниками – учасниками АТО «Герої нашого часу». Заходами, які об'єднали учнів, батьків, мешканців міста, стали флеш-моб «Ми за мир», створення живого ланцюга миру, свят-

кування Дня козацької слави, Дня захисника Вітчизни.

Молодь нашої школи демонструє свою активність у складі міських громадських молодіжних організацій («Школа лідерів», «Кедр»). Тож на листопад заплановано проведення фотоконкурсу «Молоде обличчя України», круглого столу «Учнівське самоврядування: перспективи розвитку», молодіжної акції «Листопадовий бум», учнівського форуму «Кейс лідерства», «Ваші права, діти!», підбиття підсумків проекту «Дизайн шкільного подвір'я».

Ми дбаємо про реалізацію у майбутньому добрих справ, запланованих у нашому календарі життєтворчості. Наші учні-волонтери переконані, що займатись волонтерством сьогодні – це не вимога часу, а покликання. У наших планах – проведення акції «Переступи поріг з добром», благодійного марафону «Єднайся, громадо, – підтримай солдата!», презентації роботи шкільного агентства «Майстерня волонтера».

Календар життєтворчості нашого закладу насичений заходами, які захоплюють учнів, педагогів, батьків, громаду міста, сприяють розвитку партнерства, співпраці, розвитку лідерства та демократизму. Адже наша школа – громадсько-активна школа, і кожен з нас може з гордістю сказати: «Ми родом з четвертої школи, наша школа – відкрита для всіх!».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ

ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко З. П. Школа як осередок соціально-педагогічної роботи в мікрорайоні // Покращення якості соціальних послуг дітям та сім'ям в громаді / за заг. ред. О. В. Безпалько. – Київ, 2006.
2. Громадсько-активні школи в Україні: кроки до дій / упоряд.: Н. Софій, Ю. Кавун. – Київ : Крок за кроком, 2005.
3. Сльникова Г. В. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління // Директор школи. – 2003. – № 40.
4. Мудрик А. В. Соціальна педагогіка. – Москва : Академія, 2002.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина. – Москва : Академія, 2001.
6. Соціальна педагогіка: теорія і технології: підруч. / за ред. І. Д. Звереві. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006.

Людмила Пистрюга

Общественно-активная школа

В данной статье представлена модель общественно-активной школы и пути ее практической реализации на примере Шепетовской СОШ № 4 им. В. Котика Хмельницкой области.

Ключевые слова: гражданская позиция, общественно-активная школа, модель школы, проект, проблема школы, успешная личность.

Ludmyla Pistryuha

Publically active school

This paper presents of the model of publically active school and ways of its realisation on the base of Shepetovska school № 4 named after V. Kotyuk Khmelnytsky region.

Keywords: public position, socially active school model school, project, school problem, a successful person.